

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Wielobranżowego "A." spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko M. M.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 marca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 24 marca 2021 r., sygn. akt I AGa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od M. M. na rzecz Przedsiębiorstwa
Wielobranżowego "A." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w P. kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego M. M.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) i z dnia 24 marca 2021 r. Sąd Najwyższy
zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z dnia 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z dnia 15 kwietnia 2021 r., I CSK 34/21). Wskazano m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W tym kontekście Sąd Najwyższy wskazuje także, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia. Jego rozpoznanie nie ma charakteru postępowania w ramach trzeciej instancji. Służy realizacji konstytucyjnych i ustawowych zadań Sądu Najwyższego, wśród których pozostaje przede

wszystkim nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 154 ze zm.) jego obowiązki obejmują zapewnienie jednolitości orzecznictwa i rozstrzyganie zagadnień prawnych. Tym właśnie celom wypada podporządkować także rozstrzyganie skarg kasacyjnych.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. Jeżeli strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienia SN: z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06; z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14; z dnia 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi, nie da się nie dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić na pierwszy rzut oka bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. np. postanowienie z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadzał się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Ponadto skarżący odniósł tę przyczynę kasacyjną do zarzutów naruszenia prawa procesowego ujętego w ramach podstaw skargi kasacyjnej, ale

w przedstawionym uzasadnieniu wniosku brak jest takich argumentów, które wskazywałyby na rażące naruszenie prawa w ustalonym przez Sąd drugiej instancji i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.). Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wynika, że skarżący oczekuje w istocie od Sądu Najwyższego oceny podstaw skargi w ramach instytucji „przedsądu”, co jest niedopuszczalne. Nie sposób stwierdzić, aby doszło do oczywistej – w powyższym rozumieniu – zasadności skargi kasacyjnej.

Ponadto już z pobieżnej analizy orzeczenia Sądu Apelacyjnego wynika, iż podstawę rozstrzygnięcia nie stanowiły ustalenia faktyczne poczynione w sprawie X GC (...) (co zresztą skarżący zauważa w skardze kasacyjnej). Sąd Apelacyjny wskazał bowiem, że to samodzielne ustalenia Sądu pierwszej instancji dokonane na podstawie dowodów zgromadzonych w sprawie oraz ocena zeznań pozwanego pozwalały na wyprowadzenie tożsamyh wniosków, jak w sprawie X GC (...). Sąd pierwszej instancji ponadto jedynie powołał się powyższe orzeczenie, jednakże oprócz tego samodzielnie przeprowadził postępowanie dowodowe, które dało asumpt do stwierdzenia, że pozwany nie uiścił ceny za kupione pojazdy. Twierdzenia Sądu Okręgowego zostały wsparte przez Sąd Apelacyjny, który ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji uznał za własne. Sąd Apelacyjny wyartykułował również, że strona powodowa wykonała swoje obowiązki dowodowe wynikające z przedmiotu żądania i jego podstawy faktycznej, wynikające z art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. Powód przedstawił dokumenty pozwalające na ocenę zgłoszonego roszczenia oraz zeznania stron, które je uzupełniły. Powołała się również na orzeczenia wydane w sprawie X GC (...) (I AGa (...)). Taki zakres postępowania przeprowadzonego w sprawie był, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wystarczający dla rozstrzygnięcia zawisłego sporu.

Z powyższych względów, ponieważ nie sposób mówić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w kontekście podnoszonego przez skarżącego art. 365 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy – na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. – odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).